

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

УДК 338.48:005.591

DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/9.8>

Алієв Р.А.

аспірант кафедри підприємництва,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА» ТА ЙОГО СКЛАДНИКИ

У статті обґрунтовано теоретичні підходи до трактування поняття «потенціал підприємства» та його складників. Згруповано підходи до визначення сутності у три основні напрями: ресурсний, цільовий та системний. Розглянуто еволюцію економічної думки щодо потенціалу підприємства протягом 1981–2018 рр. Визначено, що у вітчизняній літературі виділяють чотирнадцять видів потенціалу підприємства, а саме: трудовий, управлінський, матеріально-технічний, ресурсний, фінансовий, екологічний, ринковий, виробничий, збутовий, інноваційний, економічний, організаційний, інформаційний, стратегічний. Проаналізовано різні види складників потенціалу підприємства та виділено первинні елементи, до яких належать матеріальні, людські та фінансові ресурси. Удосконалено концептуальний підхід до поняття «потенціал підприємства» з огляду на його складники, процес формування та реалізації.

Ключові слова: види потенціалу, економічний потенціал, етапи потенціалу підприємства, потенціал підприємства, ресурси підприємства, ресурсний потенціал, складники потенціалу, сутність потенціалу.

Постановка проблеми. Поняття «потенціал підприємства» широко використовується в економічній науці, а за останні роки з'явилося чимало підходів до його трактування. Проблема полягає у відсутності розмежування сутності потенціалу на етапи його формування та реалізації. До того ж теоретичні підходи зводяться до охоплення всіх сфер та процесів підприємства, що веде до повної плутанини між категоріями, тому визначення сутності та структури потенціалу підприємства є актуальним питанням.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню потенціалу підприємств та його складників присвячено наукові роботи таких учених, як: І. Ажаман [1], С. Алексєєв [2], Я. Барибіна [3], Н. Богацька [4], Н. Василик [5], А. Висоцький [6], В. Горбоконь [7], В. Горбунов [8], С. Дунда [9], Р. Квасницька [10], Л. Коваль [11], Є. Лапін [12], О. Латишева [13], Н. Матвєєва [14], Н. Навроцький [15], І. Плікус [16], С. Плотницька [17], Т. Ружицька [19], А. Самоукін [20], М. Татар [22].

Мета статті полягає в обґрунтуванні теоретичних підходів до трактування поняття «потенціал підприємства» та його складників.

Виклад основного матеріалу. Підприємницька діяльність у ринкових умовах передбачає вирішення широкого спектру завдань для забезпечення ефективного функціонування. Процес господарської діяльності включає функції щодо управління людськими, матеріальними та фінансовими ресурсами, встановлення партнерських відносин із представниками зовнішнього середо-

вища, планування обсягів виробництва товарів та послуг відповідно до потреб споживачів тощо. Усі ці процеси спрямовані, головним чином, на створення економічного блага, реалізація якого забезпечить фінансову результативність як у короткостроковій, так і в довгостроковій перспективі.

Одним із ключових аспектів господарської діяльності виступає потенціал підприємства, який забезпечує не тільки поточні фінансові результати, а й визначає майбутні перспективи розвитку. Потенціал як економічна категорія знайшов своє відображення в економічній думці зарубіжних та вітчизняних авторів і спочатку вивчався як чинник розвитку економіки на державному рівні, а з розвитком економічних відносин став розглядатися на мікрорівні. Така тенденція спричинена переходом до масового виробництва та зростаючим інтересом до нових підходів до забезпечення сталого розвитку підприємництва [11].

Поняття «потенціал підприємства» набуває особливої популярності серед науковців початку ХХ ст. Наприклад, Й. Шумпетер у 1911 р. у роботі «Теорія економічного розвитку. Дослідження прибутків, капіталу, кредиту, відсотка та економічного циклу» відзначає, що одним зі складників потенціалу підприємства є креативність та інноваційність [23].

Еволюцію трактувань поняття «потенціал підприємства» протягом 1981–2018 рр. представлено в табл. 1.

Усі підходи до визначення сутності поняття зводяться до трьох основних напрямів: ресурс-

Таблиця 1 – Еволюція підходів до трактування поняття «потенціал підприємства»

Рік	Автор	Визначення
1981	Е. Горбунов	Сума потенціалів трудового, природного і виробничих ресурсів [8]
1991	А. Самоукін	Виробничі відносини, що виникають між окремими працівниками, трудовими колективами, а також управлінським апаратом із приводу повного використання їхніх здібностей зі створення матеріальних благ і послуг [20]
1998	Б. Райан	Реальна або ймовірна здатність підприємства виконувати цілеспрямовану роботу [18]
2003	Б. Райзберг	Сукупна здатність економіки країни, її галузей, підприємств, господарств здійснювати виробничо-економічну діяльність, випускати продукцію, товари, послуги, задовольняти запити населення, суспільні потреби, забезпечувати розвиток виробництва і споживання [21]
2009	Т. Ружицька	Сукупність наявних ресурсів, можливостей, які будуть використані для задоволення потреб користувачів, за умов оптимального використання наявних ресурсів та сприятливих макроекономічних умов господарювання [19]
2011	Я. Барібіна	Сукупність природних умов і ресурсів, можливостей, запасів і цінностей, що можуть бути використані для досягнення певних цілей [3]
2012	І. Плікус	Є сумою ресурсного й діючого потенціалів. Ресурсний потенціал містить активи, що перебувають у власності підприємства (включаючи майнові права), та джерела формування активів (власний і позиковий капітал). Наявний ресурсний потенціал є діючим потенціалом, результатом якого є певна величина прибутку або збитку [16]
2017	Н. Навроцький	Являє собою сукупність наявних видів ресурсів, пов'язаних між собою, використання яких сприяє досягненню стійкого розвитку підприємства [15]
2017	М. Квасницька	Це структура основних складників потенціалу підприємства (фінансовий, інвестиційний, виробничий, трудовий, інноваційний та ринковий потенціали) та другорядних, що знаходяться у постійному взаємозв'язку та формують певний рівень загального потенціалу [10]
2018	Н. Василик	Це сукупність ресурсів, які є у його розпорядженні або можуть бути залучені до його господарської діяльності для створення товарів, виконання робіт чи надання послуг із метою максимального задоволення потреб споживачів та підвищення конкурентоспроможності підприємства на ринку [5]
2018	І. Ажаман	Є спроможністю, здатністю сприяти задоволенню потреб суспільства, розвиватися у визначеному напрямі, досягати поставлених цілей за умов максимальної ефективності, отримувати заплановані результати, підвищувати конкурентоспроможність за рахунок сформованої у певний момент часу сукупності структурованих ресурсів, які використовуються у мовах дії чинників зовнішнього середовища [1]

ного, цільового та системного. Ресурсний підхід обґрунтовує можливість ефективного функціонування підприємства за умови вірно сформованої системи розподілу всіх наявних ресурсів. Цільовий (результативний) підхід передбачає отождолення потенціалу зі здатністю підприємства досягнути певної мети, тому включає стратегічний та конкурентний потенціали. Системний підхід передбачає охоплення всіх процесів підприємства та віднесення їх до певного виду потенціалу. Останній є досить складним для дослідження, адже переплітається із цілою низкою економічних категорій. Відповідно до зазначених підходів, виділяють чотирнадцять видів потенціалу підприємства (рис. 1).

Слід зазначити, що в межах реального підприємства потенціал не є статичною величиною, він постійно змінюється та проходить три стадії, а саме: зміна кількісного та якісного стану складових елементів, формування та реалізація. При цьому послідовність цих етапів може змінюватися залежно від умов зовнішнього середовища та власних потреб підприємства. Отже, для іден-

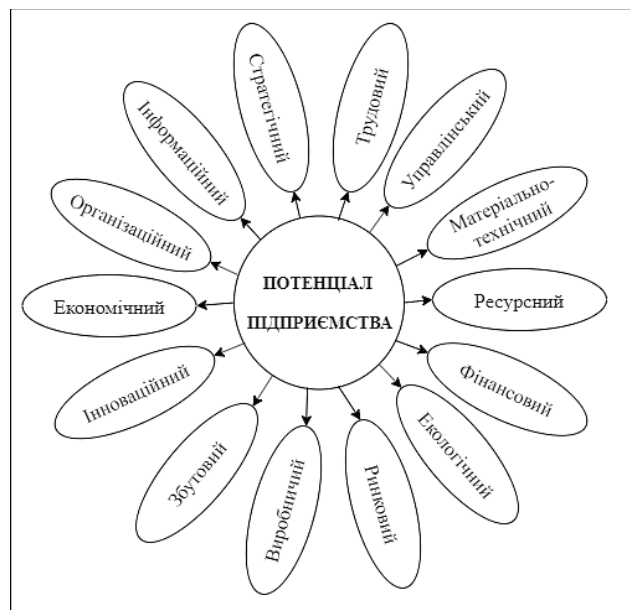

Рисунок 1 – Підходи до трактування сутності потенціалу підприємства

Джерело: розроблено автором

тифікації сутності потенціалу необхідно розмежувати його наявні види за етапом у процесі функціонування підприємства.

Реалізація потенціалу підприємства є досягненням поставлених цілей, до яких належать забезпечення довгострокового розвитку, розширення ринку збуту (збільшення ринкової частки). Збутовий потенціал, на думку А. Висоцького, – це «наявне ресурсне забезпечення та компетенції у сфері управління збутовою діяльністю, що дають змогу за наявних виробничих можливостей суб'єкта господарювання та існуючих характеристик його зовнішнього середовища отримати максимально можливу величину прибутку від реалізації продукції» [6]. С. Алексеев під ринковим потенціалом розуміє «можливість задоволення попиту цільових ринків шляхом реалізації товарів та послуг із метою максимізації товарообороту й оптимізації ринкової позиції підприємства» [2]. З точки зору Н. Богацької, стратегічний потенціал – «це взаємопов'язана сукупність ресурсів, які знаходяться в його розпорядженні та мають вирішальне значення для досягнення стратегічних цілей, оцінки можливих меж функціонування у майбутньому виходячи з прогнозованих умов зовнішнього середовища» [4]. Отже, перелічені види належать до процесу реалізації потенціалу.

Відповідно до економічного підходу до трактування потенціалу підприємства Л. Коваль, під ним слід розуміти «сукупність наявних ресурсів та можливостей їх трансформувати, щоб досягти економічних вигід» [11]. Окрім того, автор зазначає, що економічний потенціал охоплює виробничий, фінансовий, трудовий, інформаційний та інноваційний потенціали підприємства.

Є. Лапін до економічного потенціалу включає також організаційний, управлінський, екологічний, матеріально-технічний та ресурсний потенціали [12]. Отже, економічний потенціал є роз-

галуженою системою, що включає виробничий (ресурсний, матеріально-технічний, інвестиційний, інноваційний), фінансовий, трудовий (організаційний, індивідуальний), інформаційний та інноваційний потенціали, сукупність яких забезпечує відповідний рівень фінансових результатів підприємства. Дане визначення відповідає етапу формування потенціалу підприємства, адже вказує на результативність тієї чи іншої комбінації вихідних ресурсів.

Економічний потенціал підприємства є результатом комбінації елементів потенціалу, а саме вхідних ресурсів. О. Латишева відзначає, що елементами потенціалу підприємства є матеріальні ресурси (основні засоби та оборотні активи), фінансові ресурси, екологічні (засновані на раціональному природокористуванні), соціально-інформаційні (структурний капітал) та трудові [13]. А на думку С. Плотницької, до його складників належать фінансово-майнові, кадрові, інформаційно-комунікативні, організаційно-підприємницькі [17].

Існує чимало підходів до переліку ресурсів, які визначають процес формування потенціалу підприємства. Основні підходи згруповано на рис. 2.

Найбільш точна інтерпретація сутності потенціалу підприємства передбачає виявлення основних (первинних) ресурсів. Пропонуємо під складниками потенціалу розуміти людські, матеріальні та фінансові ресурси, адже людські ресурси охоплюють соціальні, комунікативні та організаційні, матеріальні ресурси, тісно пов'язані з майновими, а фінансові – з екологічними, інформаційними, організаційними та інвестиційними.

Ураховуючи вищесказане, потенціал підприємства охоплює виробничий, економічний та ринковий потенціали. Виробничий потенціал включає матеріальні, фінансові та людські ресурси, тобто формування потенціалу виражається в економіч-

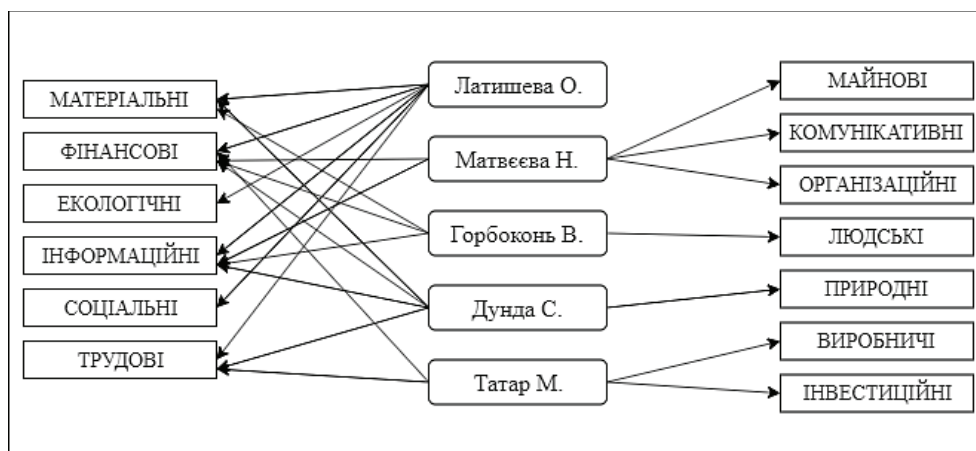
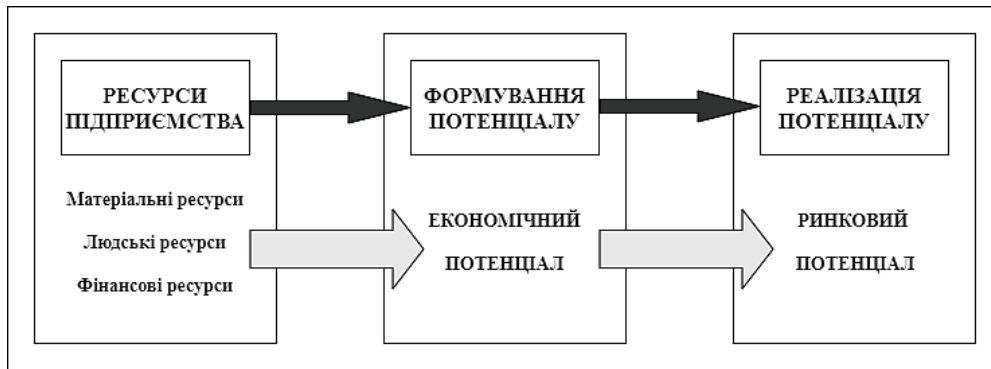

Рисунок 2 – Підходи до ресурсних складників потенціалу підприємства

Джерело: розроблено автором на основі [7; 9; 13; 14; 22]

Рисунок 3 – Концептуальний підхід до поняття «потенціал підприємства»

Джерело: розроблено автором

ному потенціалі, який реалізується в ринковому потенціалі (рис. 3).

Отже, потенціал підприємства – це матеріальні, фінансові та людські ресурси, ефективне формування яких визначає економічний потенціал та забезпечує певний рівень ринкового потенціалу, тобто рівень прибутку від реалізації вироблених економічних благ.

Сутність концепції полягає у тому, що діяльність усіх підприємств заснована на однакових вхідних елементах (ресурсах), але результат залежить від способу їх використання та комбінування для досягнення поставлених цілей. Формування економічного потенціалу підприємства на основі матеріальних, фінансових та людських ресурсів забезпечує відповідний рівень виробничого, фінансового, трудового, інформаційного та інноваційного потенціалів. Безперечно, економічний потенціал визначає ефективність реалізації потен-

ціалу підприємства, що виражається в ринковому потенціалі, тобто в позиціонуванні підприємства на ринку товарів чи послуг.

Висновки. У результаті проведеного дослідження визначено, що найбільш точна інтерпретація сутності потенціалу підприємства передбачає виявлення первинних ресурсів, до яких слід віднести матеріальні, людські та фінансові ресурси.

Наукова новизна полягає у вдосконаленні наукового підходу до трактування поняття «потенціал підприємства», під яким слід розуміти матеріальні, фінансові та людські ресурси, ефективне формування яких визначає економічний потенціал та забезпечує певний рівень ринкового потенціалу, тобто рівень прибутку від реалізації вироблених економічних благ.

Подальшого дослідження потребують аспекти формування та реалізації потенціалу підприємства, а також методи їх оцінки.

Список використаних джерел:

1. Ажаман І.А. Сутність та структура економічного потенціалу підприємства. *Економіка та держава*. 2018. № 4. С. 22–25.
2. Алексєєв С.Б. Визначення ринкового потенціалу торговельного підприємства. *Вісник Вінницького політехнічного інституту*. 2014. № 4. С. 36–39.
3. Барибіна Я.О. Підходи до визначення сутності поняття «потенціал» у категоріальному апараті. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2011. № 6(51). Ч. 2. С. 48–53.
4. Богацька Н.М. Сучасний підхід до оцінки сутності ресурсного потенціалу підприємства. *Економіка і суспільство*. 2016. Вип. 3. С. 134–139.
5. Василик Н.М. Оцінка ефективності управління ресурсним потенціалом підприємства. *Економічний аналіз*. 2018. Т. 28. № 3. С. 154–161.
6. Висоцький А.Л. Сутність та особливості збутового потенціалу як складової частини сукупного економічного потенціалу підприємств. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2014. Вип. 24.8. С. 225–233.
7. Горбоконь В.Ю. Формування ресурсного потенціалу автотранспортних підприємств. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. № 4(166). С. 182–191.
8. Горбунов В. Экономический потенциал развитого социализма. *Вопросы экономики*. 1981. № 9. С. 38–42.
9. Дунда С.П. Підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу як напрям розвитку підприємства. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)*. 2013. № 2(2). С. 83–89.
10. Квасницька Р., Тарасюк М. Структуризація потенціалу підприємства. *Вісник КНТЕУ*. 2017. № 1. С. 73–82.
11. Коваль Л.В. Економічний потенціал підприємства: сутність та структура. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2010. № 690. С. 59–65.
12. Лапін Є.В. Економічний потенціал підприємств промисловості: формування, оцінка, управління. *Вісник СумДУ*. 2007. № 1. С. 63–71.

13. Лагишева О.В. Ресурсний потенціал підприємства: сутність, складові та особливості управління елементами забезпечення сталого розвитку. *Економічний вісник Донбасу*. 2018. № 3(53). С. 126–130.
14. Матвієва Н.М., Петряєва Н.М. Трудові ресурси як складова ресурсного потенціалу підприємства. *Економічні проблеми та перспективи розвитку житлово-комунального господарства на сучасному етапі* : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 20–22 травня 2013 р. Харків, 2013. С. 94–96.
15. Навроцький Н.О. Оцінка ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства. *Інтернаука*. 2017. № 1(23). С. 97–101.
16. Плікус І.Й. Потенціал підприємства, його оцінка й трансформація: економічна та бухгалтерська інтерпретація. *Фінанси України*. 2012. № 4. С. 91–105.
17. Плотницька С.І. Ресурсний потенціал підприємства як фактор побудови ефективної стратегії конкурентоспроможності. *Ефективна економіка*. 2015. № 4. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4478> (дата звернення: 10.12.2019).
18. Райан Б. Стратегический учет для руководителя / пер. с англ. под ред. В.А. Микрюкова. Москва : Аудит; ЮНИТИ, 1998. С. 61.
19. Ружицька Т.Д. Сутність та складові елементи поняття «економічний потенціал підприємства». *Вісник Хмельницького національного університету*. 2009. Т. 2. № 9. С. 178–181.
20. Самоукин А.И. Потенциал нематериального производства. Москва : Знание, 1991. 75 с.
21. Райзберг Б.А., Лозовский Л.Ш., Стародубцева Е.Б. Современный экономический словарь ; 4-е изд., перераб. и доп. Москва : ИНФРА-М, 2003. 480 с.
22. Татар М.С. Дослідження проблем розвитку ресурсного потенціалу будівельних підприємств України в умовах активізації факторів зовнішнього середовища. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2016. Вип. 6. Ч. 3. С. 81–86.
23. Шумпетер Й.А. Теорія економічного розвитку. Дослідження прибутків, капіталу, кредиту, відсотка та економічного циклу. Київ : Києво-Могилянська академія, 2011. 242 с.

References:

1. Azhaman I. A. (2018) Sutnist ta struktura ekonomichnoho potentsialu pidpriemstva [The essence and structure of the economic potential of the enterprise]. *Ekonomika ta derzhava*. no. 4, pp. 22–25.
2. Aliksieiev S. B. (2014) Vyznachennia rynkovoho potentsialu torhovelnogo pidpriemstva [Determination of market potential of a trading enterprise]. *Visnyk Vinnytskoho politekhnichnoho instytutu*. no. 4, pp. 36–39.
3. Varybina Ya. O. (2011) Pidkhody do vyznachennia sutnosti poniattia "potentsial" u katehoriialnomu aparati [Approaches to defining the essence of the concept of "potential" in the categorical apparatus]. *Naukovyi visnyk Poltavskoho universytetu ekonomiky i torhivli*. no. 6(51), ch. 2, pp. 48–53.
4. Bohatska N. M. (2016) Suchasnyi pidkhid do otsinky sutnosti resursnoho potentsialu pidpriemstva [Modern approach to assessing the essence of the enterprise resource potential]. *Ekonomika i suspilstvo*. vol. 3, pp. 134–139.
5. Vasylyk N. M. (2018) Otsinka efektyvnosti upravlinnia resursnym potentsialom pidpriemstva [Assessment of management efficiency of enterprise's resource potential]. *Ekonomichny ianaliz*. vol. 28, no. 3, pp. 154–161.
6. Vysotskyi A. L. (2014) Sutnist ta osoblyvosti zbutovoho potentsialu yak skladovoi chastynty sukupnoho ekonomichnoho potentsialu pidpriemstv [The essence and peculiarities of sales potential as an integral part of the total economic potential of enterprises]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy*. vol. 24.8, pp. 225–233.
7. Horbokon V. Yu. (2015) Formuvannia resursnoho potentsialu avtotransportnykh pidpriemstv [Formation of the resource potential of motor transport enterprises]. *Aktualni problemy ekonomiky*. no. 4(166), pp. 182–191.
8. Gorbunov V. (1981) Ekonomicheskij potencial razvitogo socializma [The economic potential of developed socialism]. *Voprosy ekonomiki*. no. 9, pp. 38–42.
9. Dunda S. P. (2013) Pidvyshchennia efektyvnosti vykorystannia resursnoho potentsialu yak napriam rozvytku pidpriemstva [Increasing the efficiency of use of resource potential as a direction of enterprise development]. *Zbirnyk naukovykh prats Tavriiskoho derzhavnogo ahrotekhnolohichnoho universytetu*. no. 2(2), pp. 83–89.
10. Kvasnytska R., Tarasiuk M. (2017) Strukturyzatsiia potentsialu pidpriemstva [Structuring of enterprise potential]. *Visnyk KNTEU*. no. 1, pp. 73–82.
11. Koval L. V. (2010) Ekonomichnyi potentsial pidpriemstva: sutnist ta struktura [Economic potential of the enterprise: essence and structure]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnika"*. no. 690, pp. 59–65.
12. LapinYe. V. (2007) Ekonomichnyi potentsial pidpriemstv promyslovosti: formuvannia, otsinka, upravlinnia [Economic potential of industrial enterprises: formation, evaluation, management]. *Visnyk SumDU*. no. 1, pp. 63–71.
13. Latysheva O. V. (2018) Resursnyi potentsial pidpriemstva: sutnist, skladovi ta osoblyvosti upravlinnia elementamy zabezpechennia staloho rozvytku [Resource potential of the enterprise: essence, components and features of management of elements of maintenance of sustainable development]. *Ekonomic hnyvisnyk Donbasu*. no. 3(53), pp. 126–130.
14. Matvieieva N. M., Petriaiieva O.M. (2013) Trudovi resursy yak skladova resursnoho potentsialu pidpriemstva [Man power as a component of the resource potential of the enterprise]. *Ekonomichni problemy ta perspektyvy rozvytku zhytlovo-komunalnoho hospodarstva na suchasnomu etapi* : materialy III Mizhnar. nauk.-prakt. konf., (Ukraine, Kharkiv, May 20–22, 2013), Kharkiv: KhNUM Him. O. M. Beketova, pp. 94–96.
15. Navrotskyi N. O. (2017) Otsinka efektyvnosti vykorystannia resursnoho potentsialu pidpriemstva [Assessment of efficiency of enterprise resource potential using]. *Mezhdunarodnyi nauchnyi zhurnal "Ynternauka"*. no. 1(23), pp. 97–101.
16. Plikus I. Y. (2012) Potentsial pidpriemstva, yohootsinka y transformatsiia: ekonomichna ta bukhalterska interpretatsiia [Enterprise potential, its estimation and transformation: economic and accounting interpretation]. *Finansy Ukrainy*. no. 4, pp. 91–105.

17. Plotnytska S. I. (2015) Resursnyi potentsial pidpriemstva yak faktor pobudovy efektyvnoi stratehii konkurentospromozhnosti [Resource potential of the enterprise as a factor in building an effective competitive strategy]. *Efektivna ekonomika* (electronic journal), no. 4. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4478> (accessed 10 December 2019).
18. Raian B. (2009) Stratehichesky uchet dlia rukovodytelia [Strategic accounting for the leader]. Moscow: Audyt; YuNYTY. (in Russian)
19. Ruzhytska T. D. (2009) Sutnist ta skladovi elementy poniattia "ekonomichnyi potentsial pidpriemstva" [The essence and constituent elements of the concept of "economic potential of the enterprise"]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu*. vol. 2, no. 9, pp. 178–181.
20. Samoukyn A. Y. (1991) Potentsyalne materyalnoho proyzvodstva [The potential of intangible production]. Moscow: Znanye. (in Russian)
21. Rajzberg B.A., Lozovskij L.Sh., Starodubceva E.B. (2003) Sovremennyj ekonomicheskij slovar [Modern economic dictionary]. Moskva : INFRA-M. (in Russian)
22. Tatar M. S. (2016) Doslidzhennia problem rozvytku resursnoho potentsialu budivelnykh pidpriemstv Ukrainy v umovakh aktyvizatsii faktoriv zovnishnoho seredovyshcha [Research of problems of resource potential development of Ukraine's construction enterprises in the conditions of activation of environmental factors]. *Naukovy i visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*. vol. 6, ch. 3., pp. 81–86.
23. Shumpeter Y. A. (2011) Teoriia ekonomichnoho rozvytku. Doslidzhennia prybutkiv, kapitalu, kredytu, vidsotka ta ekonomichnoho tsykladu [The theory of economic development. Research on income, capital, credit, interest and the economic cycle]. Kyiv: VD "Kyievo-Mohylianskaakademiia". (in Ukrainian)

Aliyev Ramil

Taras Shevchenko National University of Kyiv

THE ESSENCE OF “ENTERPRISE POTENTIAL” CONCEPT AND ITS COMPONENTS

The enterprise's potential is the key aspect of economic activity that provides not only current financial results, but also the future prospects of development. The concept of "enterprise potential" is widely used in economic science, and in recent years there have been many approaches to its interpretation. The problem is the lack of differentiation of the potential essence into the stages of its formation and realization. The purpose of this article is to substantiate theoretical approaches to the interpretation of the concept of "enterprise potential" and its components. The article substantiates theoretical approaches to the interpretation of the "enterprise potential" concept and its components. All definitions of enterprise potential are grouped into three main approaches: resource, target and system. The nature of each of these approaches is described. The evolution of economic thought regarding the potential of the enterprise during 1981–2018 is considered. It is determined that fourteen types of enterprise potential are distinguished in the national literature, namely: labor, managerial, material and technical, resource, financial, ecological, market, production, sales, innovative, economic, organizational, information, strategic. Different types of components of the enterprise potential are analyzed and primary elements to which material, human and financial resources belong. Within a real enterprise, potential is not static, it is constantly changing and undergoing three stages, namely: change of quantitative and qualitative state of constituent elements, formation and realization. The conceptual approach to the "enterprise potential" has been refined in view of its components, the process of formation and realization. The novelty of the article is the improved scientific approach to defining the concept of "enterprise potential". According to the proposed concept, the enterprise potential consists of material, financial and human resources, the effective formation of which determines the economic potential and provides a certain level of market potential, which is reflected in the level of profit from the realization of produced economic goods.

Key words: *types of potential, economic potential, stages of enterprise potential, enterprise potential, enterprise resources, resource potential, components of the potential, the essence of the potential.*

JEL classification: D25, G32, J01, M11.